De Levende Natuur 15 (10):190-190 (1910)

HOMMELS EN OOST-INDISCHE KERS.

Dezen zomer zag ik, op een balcon zittend, dat met Oost-Indische kers versierd was, herhaaldelijk hommels deze bloemen bezoeken. Het trof mij, dat elke hommel zoo kort in elke bloem vertoefde. Ge zult vragen: wat noemt ge »kort«? Wel, ik telde, nadat ik de hommel in de bloem zag verdwijnen, snel: een, twee, drie!, en zag de hommel zich weer uit de bloem terugtrekken. Ik knipte de sporen van verscheidene bloemen af, en onderzocht ze. Sommige sporen waren leeg; geen wonder, dat deze door de hommels zeer kort bezocht werden; waar niets te halen valt, behoeft men niet lang te toeven. Maar sommige sporen hielden nektar in; eenige zelfs vrij veel. Waarom dan zoo'n kort bezoek? Het zal aan hun temperament liggen, dacht ik eerst; het zijn nu eenmaal haastige, zenuwachtige diertjes. Of zou het bezoeken ook al iets machinaals zijn, ja zelfs het zoo kort bezoeken? Wat zouden ze dan wel doen met bloemen zonder spoor, waar ze door heen kunnen kijken? Tot mijn verbazing zag ik alle hommels alle van hun spoor beroofde bloemen even ijverig bezoeken als gespoorde. Nog merkwaardiger was de machinale beweging van de tong. De heele snuit van den hommel stak door het gat, door het afknippen van de spoor in de bloem gemaakt, en dan werd de oranjekleurige tong driemaal ver vooruit gestoken en weer ingetrokken, net zoo snel als ik telde: een, twee, drie!, en weg was de hommel, om bij een volgende bloem precies hetzelfde manuaal uit te voeren. Is het bezoeken van bloemen door hommels nu iets, waarbij ze nadenken, òf is het iets machinaals? M. i. zijn hommels ook hierin machines.

Arnhem, 30 Aug. 1910. Dr. OUDEMANS.

HOMMELS EN BLAUWE REGEN.

Eenige jaren geleden had ik gelegenheid waar te nemen, dat hommels ook in ander opzicht machines zijn, althans niet redeneeren, geen besluit trekken uit opgedane ondervinding. In den schooltuin bloeide blauwe regen *(Wistaria sinensis)*. Een dikke tros werd door een hommel *(Bombus terrestris)* bezocht. Hij probeerde in een bloem te komen, wat mislukte; want de blauwe regen is niet voor hollandsche hommels gemaakt. Geen nood, hij klauterde om de bloem heen, en pleegde diefstal met inbraak. Daarna trachtte hij een tweede bloem binnen te dringen; natuurlijk zonder gevolg; door gebrom en vleugelgetril scheen hij uiting te geven aan zijn teleurstelling en nijd, zwaaide zich over de vlag, pleegde diefstal met inbraak, en deed zich te goed aan den heerlijken nectar. Bij een derde bloem hetzelfde gedoe. Nu zou men denken: ondervinding is de beste leermeesteres; of wel: een ezel stoot zich niet tweemaal aan een steen; de hommel zal van nu af direct diefstal met inbraak plegen, en niet meer pogen, bloemen in te dringen. Niets van dat al! Het schijnt, dat een hommel het woord ondervinding niet in zijn dictionnaire heeft, òf wel een geheugen als een garnaal heeft, in alle geval geen ezel is; want tien-, twintigmaal achtereen herhaalde zich hetzelfde spelletje. Ik ging heen met de opmerking: zoo'n sukkel!

Arnhem, 2 Sept. 1910. Dr. OUDEMANS.